

Mønsteravtale for oppgjør etter ordningen med fritt behandlingsvalg

Hjemmel: Forskrift om private virksomheters adgang til å yte spesialisthelsetjenester mot betaling fra staten, fastsatt med hjemmel i spesialisthelsetjenesteloven¹ § 3-3 sjuende ledd, § 3-3a andre ledd og § 4-3 andre ledd og pasientjournalloven² § 11.

Avtaleversjon: 02/2016

1. Avtalens partsforhold

Partene i avtalen er en virksomhet som er godkjent som leverandør av spesialisthelsetjenester mot betaling fra staten (heretter kalt FBV-leverandøren) og Helfo.

Avtalen forutsetter at FBV-leverandøren har gyldig vedtak om godkjenning som leverandør av spesialisthelsetjenester etter ordningen med fritt behandlingsvalg (FBV) og at FBV-leverandøren har bekreftet sine forpliktelser i FBV-ordningen.

2. Avtalens formål og virkeområde

Avtalen skal blant annet bidra til at forhold knyttet til økonomiske oppgjør i FBV-ordningen blir oversiktlige og forutsigbare.

Avtalen gjelder prosedyrer og rutiner for oppgjør etter forskrift om private virksomheters adgang til å yte spesialisthelsetjenester mot betaling fra staten (heretter kalt FBV-forskriften). Avtalen skal blant annet sikre at riktig oppgjør utbetales direkte til FBV-leverandøren uten unødig opphold.

Oppgjørsordningen i avtalen er begrenset til godtgjørelse for slik undersøkelse og behandling som FBV-leverandøren til enhver tid er godkjent for. Dette er presisert i Helfos godkjenningsvedtak, og er i tråd med FBV-forskriften.

Avtalen begrenser ikke andre rettigheter og plikter som følger av FBV-forskriften.

Partene er enige om viktigheten av løpende og god dialog.

3. Rettmessige krav / krav etter FBV-ordningen

3.1. FBV-leverandørens plikter

FBV-leverandøren skal sørge for at krav for spesialisthelsetjenester etter FBV-ordningen er i samsvar med den til enhver tid gjeldende lov, forskrift og avtale.

Dersom FBV-leverandøren etter innsending av oppgjørskrav oppdager at kravet inneholder feil, skal FBV-leverandøren melde fra om dette til Helfo uten ugrunnet opphold.

FBV-leverandøren skal kunne dokumentere at fremsatte krav er korrekte og fremsatt innen avtalens frister. Utbetalte krav som FBV-leverandøren ikke kan dokumentere at er rettmessige, skal betales tilbake.

¹ [Lov om spesialisthelsetjenesten m.m.](#), lov av 02.07.1999 nr 61

² [Lov om behandling av helseopplysninger ved ytelse av helsehjelp](#), lov av 20.06.2014 nr 42

Kravet skal fremsettes på en slik måte at kontroll av oppgjøret, og grunnlaget for dette, ikke vanskeliggjøres. Det forutsettes at behandler/tjenesteyter holder seg oppdatert om gjeldende regler og priser.

3.2. Helfos plikter

Helfo skal sørge for at krav utbetales til FBV-leverandøren.

Helfo plikter å sende utbetalingsvedtak til FBV-leverandøren samtidig som utbetaling skjer.

Oppgjør etter avtalen skal foretas av Helfo innen de frister som er fastsatt i denne avtalen pkt 4.

Helfo plikter å gi veiledning til FBV-leverandøren om korrekt beregning av krav når dette etterspørres, eller når Helfo anser det som nødvendig.

Helfo plikter å ha tydelig og tilstrekkelig informasjon på www.helfo.no om prosedyrer og rutiner for innsending av elektroniske oppgjørskrav.

Helfos plikter ved saksbehandlingen følger ellers av forvaltningsloven. Dette omfatter blant annet at FBV-leverandøren har rett til å uttale seg, klagerett og rett til å se saksdokumenter.

4. Fremsettelse av krav

4.1. Krav skal fremsettes elektronisk over helsenettet

FBV-leverandøren plikter å fremsette krav elektronisk over helsenettet³ med en teknisk løsning som er godkjent av Helfo. Dette omfatter også korrigerede regninger. FBV-leverandøren skal følge prosedyrer og rutiner for innsending av elektroniske oppgjørskrav, slik disse til enhver tid er presisert av Helfo, jf. FBV-forskriften § 3 annet ledd bokstav p.

4.2. Frist for fremsettelse av krav og foreldelse av krav

Elektroniske krav fremsatt over helsenettet, kan sendes inn fortløpende.

For krav som inneholder egenandelsbetaling under egenandelstak 1, må krav sendes senest 14 dager etter at egenandelen er betalt, jf. forskrift om behandling av helseopplysninger i Egenandelsregisteret (egenandelsregisterforskriften).

Krav som ikke inneholder egenandelsbetaling, skal som hovedregel sendes inn senest påfølgende måned etter behandlingsdagen.

Kravet foreldes etter tre år, jf. foreldelsesloven § 2. Et krav oppstår samme dato som undersøkelse og behandling av pasienten finner sted. Foreldelsesfristen regnes fra utgangen av den måneden behandlingen finner sted. Foreldelsesfristen avbrytes ved fremsettelse av krav i henhold til mønsteravtalen.

For regninger som returneres FBV-leverandøren for retting (korreksjon), gjelder ny 3-års frist for ny innsending av korrigeret regning, jf. foreldelsesloven § 2.

³ Helsenettet er en sikker digital arena for trygg og lovlig elektronisk kommunikasjon og utveksling av person- og pasientinformasjon. www.nhn.no

I de tilfeller der Helfo av kontrollensyn holder tilbake et oppgjør basert på et mottatt krav, jf. mønsteravtalen pkt 8, anses foreldelsesfristen for avbrutt ved tidspunktet for fremsettelsen av det opprinnelige kravet.

4.3. Frister for utbetaling

Helfo skal sørge for at utbetaling av rettmessige krav fremsatt elektronisk over helsenettet skjer direkte til FBV-leverandørens kontonummer innen 45 kalenderdager etter at kravet er mottatt⁴.

Feil eller uenighet om enkeltregninger skal ikke medføre forsinkelse i oppgjøret for de øvrige regningene. For den del av kravet som ikke utbetales, vises til saksbehandlingsreglene i pkt 6.2 i mønsteravtalen.

5. Kontroll og oppfølging

5.1. Kontroll

Helfo følger opp FBV-leverandøren og fører kontroll med at vilkårene i forskriften er oppfylt, jf. FBV-forskriften § 8. Dette omfatter også kontroll av at krav er i tråd med fastsatte priser for tjenestene, jf. FBV-forskriften § 11.

5.2. Innhenting av opplysninger

Helfos adgang til å innhente nødvendige opplysninger følger av FBV-forskriften §§ 8 og 9. Helfo skal ha fri adgang til FBV-leverandørens lokaler. Helfo kan innhente nødvendige opplysninger uten hinder av taushetsplikt hos FBV-leverandørens tilsatte eller andre som har utført behandling det kreves oppgjør for. Dette inkluderer opplysninger fra pasientjournal. Opplysninger skal gis Helfo uten godtgjørelse.

6. Tilbakemelding til FBV-leverandør etter kontroll/oppfølging

6.1. Virkemidler

Kravet skal være i samsvar med gjeldende lover og forskrifter og de til enhver tid gjeldende priser. Dersom Helfo finner at kravet ikke er i samsvar med gjeldende lover og forskrifter, kan ulike virkemidler benyttes i tillegg til dialog, nødvendig informasjon og lovbestemte sanksjoner.

Alt etter alvorlighetsgrad kan Helfo

- gi pålegg om endring av beregning av krav for spesialisthelsetjenester, jf. mønsteravtalen pkt 7
- holde tilbake eller avkorte uriktige krav, jf. mønsteravtalen pkt 8
- kreve tilbakebetaling av utbetalt oppgjør, jf. mønsteravtalen pkt 9
- trekke tilbake godkjenning som FBV-leverandør, jf. FBV-forskriften § 3 annet ledd bokstav p) og forskriften § 10

6.2. Krav til saksbehandling og retten til å uttale seg

Dersom Helfo etter kontroll har noe å bemerke til kravet, skal Helfo varsle FBV-leverandøren uten ugrunnet opphold, og be om nærmere begrunnelse for kravet. Helfo vil sette rimelig frist for uttalelsen fra FBV-leverandøren.

⁴ Utbetaling vil skje 30 dager etter at kravet er mottatt, men fristen regnes fra den 1. og den 16. i hver måned. Bakgrunnen for dette er at Helfo skal viderefakturere det enkelte helseforetaket ut fra pasientenes bosted og deretter motta innbetaling fra helseforetakene, før FBV-leverandørens krav kan utbetales.

Helfo sender vedtak per e-post til leverandør om resultatet av saksbehandlingen. Her vil det for hvert enkelt krav fremgå om det er godkjent eller helt/delvis avvist. Årsaken til eventuelle avvisinger vil også fremgå. Ved hel eller delvis avvising av krav skal FBV-leverandøren motta tilbakemelding om avvisingen så raskt som praktisk mulig. Det vil også bli sendt en applikasjonskvittering tilbake til avsender med informasjon om eventuelt avviste regninger.

Utbetalinger av krav er enkeltvedtak etter forvaltningsloven, og forvaltningslovens regler gjelder for Helfos saksbehandling. Enkeltvedtak kan påklages, og fristen for å klage er 3 uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til FBV-leverandøren. Klage skal sendes til Helfo.

7. Pålegg om å endre metode for beregning av krav

Dersom Helfo har noe å bemerke til innsendte krav, kan FBV-leverandøren pålegges å endre sin metode for beregning av krav for de enkelte spesialisthelsetjenester.

Pålegg om endring av beregning av krav er ikke et enkeltvedtak etter forvaltningsloven § 2, og et slikt pålegg kan derfor ikke påklages.

8. Tilbakehold og avkortning

Dersom det er tvil om deler av kravet er fremsatt korrekt etter gjeldende regelverk, kan det aktuelle oppgjøret holdes tilbake til kravet er dokumentert, kontrollert eller avklart. Slik avklaring må skje uten ugrunnet opphold.

Krav som FBV-leverandøren har fremsatt kan avkortes (reduseres) før utbetaling, med den del av kravet som ikke er rettmessig etter gjeldende regelverk. En slik avkortning er et enkeltvedtak med klageadgang.

Tilbakeholdt krav kan utbetales med forbehold om senere tilbakekreving.

9. Tilbakekreving av feilutbetalt oppgjør

9.1. Tilbakekreving

Feilutbetaling fra Helfo som skyldes uriktig fremsettelse og mottak av oppgjørskrav, skal tilbakebetales⁵. Dette gjelder også selv om FBV-leverandøren ikke kan klandres for feilutbetalingen.

Urettmessig utbetaling av krav som er feilaktige etter FBV-forskriften, er et ugyldig utbetalingsvedtak.

Det er ikke et vilkår for tilbakekreving at FBV-leverandøren kan klandres for feilutbetalingen, eller at FBV-leverandøren forsto eller burde forstått at det forelå en feilutbetaling. Feilutbetalte beløp skal betales tilbake, selv om FBV-leverandøren var i god tro med hensyn til mottak av beløpet.

Avgjørelse om tilbakekreving kan påklages innen 3 uker etter at avgjørelsen er kommet frem til FBV-leverandøren. Klage skal sendes til Helfo.

9.2. Saksbehandling ved tilbakekreving

Før det treffes vedtak om tilbakekreving, skal FBV-leverandøren varsles og gis anledning til å uttale seg, jf. forvaltningsloven.

⁵ Vurderinger av tilbakekreving av feilutbetalte beløp følger det ulovfestede prinsippet om «condictio indebiti», som er fastsatt gjennom domstolpraksis.

Vedtaket om tilbakekreving skal begrunnes.

Vedtaket er et enkeltvedtak, og kan påklages etter forvaltningsloven § 28.

9.3. Beregning av kravet

Dersom Helfo etter kontroll av oppgjørskrav finner at det er utbetalt mer enn det som følger av gjeldende regelverk og/eller fastsatte priser, men det er vanskelig å beregne tilbakebetalingsbeløpet, kan beløpet fastsettes etter en helhetsvurdering med utgangspunkt i en gjennomsnittsberegning basert på et representativt utvalg av regninger.

9.4. Tilbakebetalingsperioden

Tilbakebetalingsperioden beregnes innenfor frister gitt i foreldelsesloven. Feilutbetalinger kan ikke kreves tilbake hvis det er gått mer enn 3 år siden utbetalingen skjedde.

9.5. Innkreving

Det feilutbetalte beløpet skal tilbakebetales til Helfo innen 30 dager etter Helfos vedtak om tilbakekreving.

Ved manglende innbetaling påløper forsinkelsesrente etter lov om renter ved forsinket betaling m.m. (forsinkelsesrenteloven)⁶. Det påløper ikke forsinkelsesrente dersom forsinkelsen beror på forhold på Helfos side.

Tilbakebetalingsbeløpet kan dekkes ved trekk i framtidige oppgjør (motregning) dersom FBV-leverandøren ikke etterkommer krav om tilbakekreving.

10. Ikrafttreden og oppsigelse

Avtalen gjelder fra det tidspunkt FBV-leverandøren har vedtak fra Helfo om godkjenning for levering av FBV-tjenester, og FBV-leverandøren skriftlig har bekreftet sine forpliktelser etter FBV-forskriften.

Avtalen gjelder så lenge FBV-leverandøren har gyldig vedtak som godkjent FBV-leverandør. Avtalen faller bort automatisk uten oppsigelse når en godkjenning som FBV-leverandør opphører, blir trukket tilbake, eller vilkår for godkjenning ikke lenger er til stede.

Avtalen er inngått mellom Helfo og _____ (FBV-leverandør)

Sted: _____

Dato: _____

For Helfo

For FBV-leverandør

Navn med BLOKKBOKSTAVER

Navn med BLOKKBOKSTAVER

⁶ Forsinkelsesrenteloven: [Lov av 17.12.1978 nr 100](#)